TÜRK DEVLETLERİ PARLAMENTER ASAMBLESİ

HUKUK İŞLERİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER KOMİSYONU

ON BİRİNCİ TOPLANTISI

Bakü, 4 Mart 2024

TAVSİYE KARAR

"TÜRKPA ÜYESİ DEVLETLERDE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK GELİŞMELERDE PARLAMENTOLARIN ROLÜ VE YASAMA DESTEĞİ"

Parlamenter Asamble:

TÜRKPA üyesi parlamentolar arasındaki çok taraflı kurumsal işbirliğine iletişim teknolojileri ve dijitalleşmenin sağlayacağı katkıları ***öngörerek***;
Ülkelerin bilimsel ve teknolojik kalkınmasında plan, amaç, hedef ve stratejilerin saptanmasına yasama organlarının etki etme potansiyelinin ***farkında olarak;***
TÜRKPA üyesi ülkelerin bilimsel ve teknolojik gelişme potansiyelinin entegrasyonunu ***memnuniyetle karşılayarak***;
Dünyadaki gelişmeleri yakından takip edip milletvekillerine objektif bilgi desteği sağlayan Parlamento Araştırma Hizmetlerinin önemini ***vurgulayarak;***
Ar-Ge ve inovasyonunun toplumsal refah ve Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına ulaşılması için gerekli olduğunu **akılda tutarak;**
Üretim araçlarının değişimi açısından Dördüncü Sanayi Devrimi olarak nitelenen Endüstri 4.0'ın ortaya çıkardığı Toplum 5.0 kavramını ***dikkate alarak;***
Yeni teknolojilerin ve süreçlerin benimsenmesi fikriyatı doğrultusunda parlamento altyapı ve hizmetlerinin modernizasyon ve dijital dönüşümünü ***destekleyerek****;*
İnovasyon kültürünün teşvik edilmesinin önemine ve inovasyon talebini artıracak yeni politika araçlarının *etkilerine* ***inanarak;***

Asamble, TÜRKPA Üyesi Parlamentolara aşağıdaki hususları ***tavsiye etmektedir:***

a) Ar-Ge, inovasyon, dijitalleşme ve bilgi güvenliği konularında yasal çerçevenin *geliştirilmesini*, daha sonra TÜRKPA üyesi ülkeler arasında mevzuatın *uyumlaştırılmasını ve yakınlaştırılmasını*;
b) Uzay girişimciliği, uzay endüstrisi, uzay madenciliği, uzaya erişim ve uzayın keşfi konularında mevzuat çalışmalarının *yapılmasını*, TÜRKPA üyesi ülkeler arasında mevzuatlar arasında uyumun *sağlanması* için işbirliğinin *geliştirilmesini*;
c) Yeşil teknoloji adı verilen çevre dostu teknolojilerin kullanımının yaygınlaşmasına yönelik yasal çalışmaların *yapılmasını* ve TÜRKPA üyesi ülkeler arasında uyum sağlanması adına ortak mevzuat çalışması *gerçekleştirilmesini*;
d) Paydaşların ortak Ar-Ge faaliyeti yürütmesini teşvik etmeyi amaçlayan yatırım programlarının etkin kullanımıyla ilgili ulusal ve uluslararası en iyi uygulamaların *incelemesini*, ilgili belgelerin *toplamasını* ve TÜRKPA üyesi ülkelerin ilgili alandaki mevzuatlarının yakınlaştırılması için *analiz edilmesini;*
e) TÜRKPA üyesi parlamentolarda inovasyon, dijital mecralar konularında faaliyet gösteren ihtisas komisyonu başkanları arasında koordinasyon toplantıları *yapılmasını*;
f) TÜRKPA üyesi parlamentoların bilgi işlem teknolojisi (BİT) zemininde uygulamaya aldıkları e-parlamento altyapılarını geliştirmek için Ortak Uzman Grubu toplantıları *düzenlenmesini;*
g) TÜRKPA üyesi ülkelerin bilim ve teknolojiden sorumlu kurumları tarafından seçilecek gençlere milli yazılımın önemi, erken yaşta kodlama eğitimi, dijital bilgi güvenliği ve etkili sosyal medya yönetimi gibi konularda ortak sertifikalı eğitimler *organize edilmesini*;
h) TÜRKPA üyesi ülkelerde bilimin gelişiminin önünü açmak için ülkeler arası iş gücü faaliyetleri ve iş gücü göçü, patent ve fikri mülkiyet hakları, adil rekabet ortamının sağlanması ve araştırmacılara gerekli mali teşviklerin temin edilmesine ilişkin yasal düzenlemeler *yapılmasını* ve bu konuda ortak toplantılar *yapılmasını;*
i) Teknolojik ve bilimsel gelişmeler alanında araştırmacı ve uygulayıcılara yardımcı olacak verilerin *toplanmasını, yayılmasını* ve ilgili alanda TÜRKPA üyesi ülkeler arasında işbirliği önceliklerinin *belirlenmesini*;
j) Üye ülkelerde teknolojik birikimin belirlenmesi ve inovasyon konularında yapılacak işbirliğini koordine etmek üzere ortak bir *Teknoloji Merkezi kurulmasını;*

k) TÜRKPA Üyesi Parlamentolarda, yapay zekâ (AI) kullanımını temin etmek amacıyla toplantı tutanaklarının hazırlanmasına yönelik ortak alt yapı *geliştirilmesini*;
l) TÜRKPA üyesi ülkelerde yapay zekâ, veri bilimi ve siber güvenlik gibi konularda gerekli istihdamın sağlanması için ortak politikaların *belirlenmesini* ve işbirliğinin yasal çerçevesinin *oluşturulmasını*;
m) Veri güvenliğinin sağlanması sağlayacak mevzuat çalışmalarının ortak toplantılar neticesinde *yapılmasını*;
n) Büyük veri ile yapay zekâ başta olmak üzere yeni teknolojilerin sağladığı itici gücün e-parlamento çalışmalarına taşınmasına yönelik olarak parlamentoların bilişim uzmanları arasında tecrübe paylaşım toplantıları *düzenlenmesini.*